

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ЗАКЛАД ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
«КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ №3»**

**ЦК професійної і практичної підготовки
терапевтичних дисциплін**

**Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни:
«ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА З ОСНОВАМИ МЕДСЕСТРИНСЬКОГО
ПРОЦЕСУ»**

Підготувала викладач:
Юр'єва А.П.

КИЇВ-2024

Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва розділу, теми
Семестр III	
Змістовний розділ . Захворювання органів дихання. Алергійні захворювання.	
1.	Тема 1: Вступ. Методи обстеження. Гострі та хронічні бронхіти.
2.	Тема 2: Бронхіальна астма. Рак легенів.
3.	Тема 3: Пневмонія. Плеврити.
4.	Тема 4: Нагнійні захворювання легенів.
5.	Тема 5: Туберкульоз легенів.
6.	Тема 6: Алергійні захворювання..
Семестр IV	
Змістовний розділ . Захворювання серцево-судинної системи. Захворювання сечовидільних шляхів.	
1.	Тема 1: Гіпертонічна хвороба.
2.	Тема 2: Атеросклероз. Стенокардія.
3.	Тема 3: ІХС. Інфаркт міокарда.
4.	Тема 4: Гостра серцево-судинна недостатність. ХНК.
5.	Тема 5: Ревматизм і набуті вади серця.
6.	Тема 6: Ревматоїдний артрит. СЧВ, склеродермія.
7.	Тема 7: Гломерулонефрити. ХНН.
8.	Тема 8: Пієлонефрити. НКХ.
Семестр V	
Змістовний розділ . Захворювання ШКТ. Професійні захворювання.	
1.	Тема 1: Гострий та хронічний гастрити. Рак шлунку.
2.	Тема 2: Виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки. Панкреотити.
3.	Тема 3: Хронічні гепатити, цироз печінки. ХПН.
4.	Тема 4: Холецистити ЖКХ. Коліти.
5.	Тема 5: Професійні захворювання.
Семестр VI	
Змістовний розділ. Захворювання ендокринної системи. Захворювання системи крові.	
1.	Тема 1: Цукровий діабет. Ожиріння.
2.	Тема 2: Захворювання щитоподібної залози.
3.	Тема 3: Анемії.
4.	Тема 4: Лейкози.
5.	Тема 5: Геморагічні діатези.
	Іспит

Перелік практичних навичок

1. Методика проведення опитування.
2. Методика проведення огляду.
3. Методика пальпації, перкусії, аускультації.
4. Техніка вимірювання температури тіла, дезінфекція і зберігання медичного ртутного термометра.
5. Догляд за хворими в різні періоди гарячки.
6. Виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (гірчичники, банки, компресори).
7. Застосування наркотичних засобів і правила ведення документації.
8. Розведення і розрахунок дози антибіотика для парентерального введення.
9. Техніка виконання внутрішньошкірної проби на чутливість організму до лікарського препарату. Розведення антибіотика для постановки діагностичної проби на індивідуальну чутливість організму.
10. Техніка оксигенотерапії, способи подачі кисню.
11. Підготовка пацієнта та інструментарію до виконання плевральної пункції. Асистування лікарю під час проведення плевральної пункції.
12. Техніка проведення поступального дренажу.
13. Техніка виконання підшкірних ін'єкцій.
14. Техніка виконання внутрішньошкірних ін'єкцій.
15. Техніка виконання внутрішньом'язових ін'єкцій.
16. Техніка збирання аналізу мокроти на бак. дослідження, бацили Коха.
1. Визначення пульсу, його характеристика, реєстрація даних.
2. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка, реєстрація даних.
3. Комплексна профілактика пролежнів, користування гумовим колом.
4. Техніка застосування гумової грілки, міхура з льодом.
5. Техніка виконання внутрішньовенних ін'єкцій.
6. Техніка виконання внутрішньо шкірних ін'єкцій.
7. Техніка взяття крові із вени для лабораторних досліджень.
8. Визначення добового діурезу, водного балансу. Оцінка результатів.
9. Підготовка пацієнта, оснащення, асистування лікарю при проведенні абдомінальної пункції.
10. Підготовка пацієнта до ЕКГ.
11. Підготовка пацієнта та взяття сечі для загального дослідження.
12. Підготовка пацієнта та взяття сечі для дослідження за Зимницьким.
13. Підготовка пацієнта та взяття сечі для дослідження за Амбурже, Аддіс Каковським, Нечипоренко.
14. Взяття сечі для бактеріологічного дослідження.
15. Катетеризація сечового міхура м'яким катетером.
16. Підготовка пацієнта до в/в урографії.
17. Підготовка пацієнта та техніка проведення дуоденального зондування.

18. Техніка проведення сліпого зондування (тюбажу).
19. Підготовка пацієнта до в/в холецистографії.
20. Підготовка хворого до УЗД печінки, жовчного міхура і нирок.
21. Підготовка пацієнта, оснащення, асистування лікарю при проведенні абдомінальної пункції.
22. Техніка проведення фракційного дослідження шлункового соку, РН-метрії.
23. Техніка промивання шлунку.
24. Техніка збору аналізу калу на копрограму, вміст еластази1.
25. Підготовка пацієнта до рентгеноскопії шлунку, іригоскопії.
26. Підготовка пацієнта та техніка проведення дихального тесту.
27. Підготовка до гастродуоденоскопії, ректороманоскопії.
28. Техніка збору калу на приховану кров.
29. Техніка збору сечі на діастазу.
 30. Розрахунок дози інсуліну, особливості введення.
 31. Збір сечі на глюкозу
 32. Взяття крові з вени на тиреоїдні гормони
 33. В/в струминне введення лікарських засобів
 34. Стерильна пункція

Надання невідкладної допомоги при:

- нападі бронхіальної астми;
- легеневої кровотечі;
- набряку Квінке в гортані;
- анафілактичному шоці.
- колапсі;
- гіпертензивному кризі;
- нападі стенокардії;
- набряку легенів;
- інфаркті міокарду;
- непритомності;
- серцевій астмі;
- нирковій кольці;
- печінковій коліці;
- гострому гастриті;
- виразковій кровотечі;
- невідкладна допомога при отруєнні фосфорорганічними сполуками;
- надання невідкладної допомоги при гіперглікемічній, гіпоглікемічній

комах:

Тема №1

Вступ. Методи обстеження. Гострі та хронічні бронхіти.

Актуальність теми:

Тема «Вступ. Методи обстеження пацієнта» мають дуже велике значення. Для того, щоб поставити вірний діагноз, необхідно зібрати анамнез, вміти професійно обстежити хворого по органам та системам. Сучасні допоміжні та лабораторні методи дослідження дають можливість діагностувати такі хвороби, які раніше не розпізнавались, або діагностувати хворобу на ранньому етапі. Це дало можливість врятувати життя багатьом хворим. Сучасні додаткові методи обстеження прискорюють діагностику захворювань, тим самим значно покращують прогноз. Немає захворювання більш поширеного, ніж хронічний бронхіт. І кожного 2-3-го пацієнта, який звертається до лікаря, діагностують ураження органів дихання. У 75% випадків – це хронічний бронхіт. Це основна нозологічна форма серед ХОЗЛ. Проблема хронічного бронхіту є однією з актуальних проблем сучасної терапії а смертність – 20% від загальної смертності. Саме хронічний бронхіт часто буває причиною виникнення та розвитку стійких паталогічних змін з боку внутрішніх органів.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона.»
 2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
 3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.
- Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Обстеження пацієнта медичною сестрою: опитування, огляд
2. Методика пальпації, перкусії, аускультатії
3. Медсестринська оцінка стану пацієнта
4. Здійснювати догляд за хворими
5. Визначення Ч/Д
6. Вимірювання температури тіла

Тема №2

Бронхіальна астма. Рак легенів.

Актуальність теми:

Бронхіальна астма – це хронічне захворювання бронхів, яке проявляється нападами ядухи і порушення прохідності бронхів. Бронхіальною астмою хворіє 2% населення у всьому світі. Жінки хворію частіше, ніж чоловіки. За останні десятиліття кількість хворих на бронхіальну астму зросла в 3 рази, зросла смертність і перебіг хвороби став значно тяжчим. Це пов'язано з ростом ХОЗЛ, алергізацією населення, шкідливими звичками, забрудненням навколишнього середовища. Найбільш висока захворюваність у районах з хімічною промисловістю та великих містах з великою кількістю транспорту. Тому бронхіальна астма є однією з актуальних проблем сучасної медицини. Тому акушерка повинна знати клінічні симптоми бронхіальної астми, вміти надати невідкладну допомогу та здійснити догляд за пацієнтами.

Рак легенів – це злоякісна пухлина легеневої тканини. Серед злоякісних пухлин рак легенів займає одне з перших місць за частотою виникнення.

Частіше хворіють чоловіки, тому що вони палять в більшому обсязі ніж жінки та раніше починають палити.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», «ромашка Блума.»
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожна оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Користування портативним інгалятором
2. Пікфлоуметрія, спірометрія
3. НД під час нападу бронхіальної астми
4. Збирання харкотиння для лабораторних досліджень
5. В/в струминне введення ліків
6. Застосування наркотичних препаратів
7. НД при легеневій кровотечі

Тема №3

Пневмонії. Плеврити

Актуальність теми:

Пневмонія – це гостре запалення легенів. Хворі на гостру пневмонію страждають 9 - 13% від числа хворих, які лікуються в терапевтичних відділеннях. Захворюваність на пневмонію в середньому становить 3 % від загальної захворюваності і не має тенденції до зниження. Вона значно зростає під час епідемії грипу. У наш час збільшується кількість пневмоній, що мають атиповий перебіг. Описано нові збудники захворювання.

Несвоєчасна діагностика є однією з причин збільшення кількості хворих, в яких спостерігається затяжний перебіг хвороби. Летальність при пневмонії складає до 4,6 % .

Плеврит – це гостре запалення плеври. Хворі на плеврит страждають 9 - 13% від числа хворих, які лікуються в терапевтичних відділеннях. Захворюваність на плеврит в середньому становить 3 % від загальної захворюваності і не має тенденції до зниження. Вона значно зростає під час епідемії грипу. Описано нові збудники захворювання.

Несвоєчасна діагностика є однією з причин збільшення кількості хворих, в яких спостерігається затяжний перебіг хвороби.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на достовірність.
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу, «Покажи мені і я навчусь»
Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, ділова гра, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожную оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Плевральна пункція
2. Оксигенотерапія
3. Розведення антибіотиків, проведення проби
4. В/м ін'єкція, в/ш, п/ш
5. Догляд за хворим в різні стадії гарячки
6. НД при критичному зниженні температури тіла
7. Використання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (гірчичники, банки і компреси.)
8. Техніка збирання харкотиння на бак дослідження

Тема №4

Гнійні захворювання легенів. Емфізема. Пневмосклероз

Актуальність теми:

Бронхоектатична хвороба – це набуте хронічне захворювання легень, яке характеризується гнійно-запальним процесом у бронхоекстазах.

Поширеність бронхоектатичної хвороби серед населення не можна визначити точно, у зв'язку з тим, що діагностика бронхоекстазів складна, необхідні – бронхографія і комп'ютерна томографія.

Абсцес легенів – це захворювання, при якому в легеневій тканині утворюється обмежене вогнище некрозу з формуванням порожнини внаслідок деструкції (розпаду) легеневої тканини під дією інфекції.

Останніми десятиліттями у зв'язку з поширенням наркоманії, хронічного алкоголізму, СНІДу, зниженням рівня життя переважної більшості населення частота цих захворювань збільшилась, а летальність залишається високою і досягає 20-25%. Тому ХОЗЛ є однією з актуальних проблем сучасної медицини.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на доповнення.
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Техніка проведення постурального дренажу
2. Збирання харкотиння для лабораторних досліджень
3. Спірометрія

Тема №5

Туберкульоз легенів

Актуальність теми:

Туберкульоз – специфічне інфекційне захворювання, яке спричиняється мікобактерією туберкульозу.

Незважаючи на досягнення у боротьбі з туберкульозом ця проблема залишається актуальною ще для трьох поколінь людства. За даними ВОЗ, у світі нараховуються 15-20 млн. хворих на туберкульоз. Щорічно з'являється 7 млн. хворих, а вмирає 600–800 тисяч.

На поширення туберкульозу впливають різні чинники: контакт із хворими відкритого формою туберкульозу, особливості збудника, зниження сил організму, соціальні умови, недостатнє лікування, недостатня рання діагностика, порушення у диспансеризації, профілактиці.

Основним джерелом інфекції є хвороба на відкриту форму туберкульозу людина. Один хворий в середньому заражає за рік 10 чоловік, при цьому 5% інфікованих людей захворіють туберкульозом у перший же рік.

Воротами інфекції є дихальні шляхи, шкіра, травний канал, слизової оболонки. Найчастіше мікобактерії потрапляють в організм аерогенним шляхом. (90%).

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона.»
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу, ділова гра.

Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.

3. Заключний етап – вирішення типових та нетипових ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Аналіз мокроти на БК (бацилу Коха).
2. Техніка проведення проби Манту, оцінка результатів.
3. Невідкладна допомога при легеневої кровотечі.

Тема №6

Алергійні захворювання

Актуальність теми: В даний час в усьому світі відзначається зростання частоти алергічних захворювань, що представляють серйозну медичну та соціальну проблему для сучасного суспільства. Понад 10 мільйонів населення України хворіє на алергічні захворювання.

На сьогодні алергію називають хворобою цивілізації. Відповідно до даних Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), за рівнем захворюваності алергія посідає 3-тє місце серед інших нозологій. Згідно зі статистичними даними, нині у світі на ту чи іншу форму алергічних захворювань страждає 20-40% населення, тобто щонайменше кожен 5-й мешканець планети – алергік. На сьогодні >40% населення планети має в анамнезі алергію. Кожні 10 років кількість пацієнтів із алергічними захворюваннями подвоюється. Згідно з прогнозами, вже в найближчі десятиліття кожен мешканець Землі страждатиме на алергічне захворювання. За офіційними даними, в Україні алергія діагностована у близько 1,5% населення.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона.»
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу.

Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.

3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Невідкладна допомога при набряку Квінке в гортані.
2. Невідкладна допомога при анафілактичному шоці.

Тема №7

Артеріальна гіпертензія

Актуальність теми: В Україні розповсюдженість на АГ серед дорослого населення перевищує 30%. Серед захворювань серцево-судинної системи АГ становить 40%. Останнім часом число хворих на АГ постійно збільшується. АГ є одним із основних факторів ризику ІХС (інфаркт міокарда, гострої коронарної недостатності), інсультів (ішемічних та геморагічних), ниркової недостатності, облітерації судин нижніх кінцівок, порушення зору, тощо.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона.»
 2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
 3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.
- Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Визначення властивостей пульсу.
2. Вимірювання артеріального тиску.
3. Застосування міхура з льодом.
4. Невідкладна допомога при гіпертонічному кризі.

Тема №8

Атеросклероз. ІХС. Стенокардія

Актуальність теми: Ішемічна хвороба серця (ІХС) – гостра та хронічна дисфункція серця, характеризується абсолютною або відносною невідповідністю між потребою міокарда в кисні та його постачанням.

ІХС в Україні є однією з головних причин високої смертності, втрати працездатності та зниження якості життя.

За даними Державної служби статистики України, у 2020 році померло 616835 українців. З них 408721 від захворювань системи кровообігу, з яких 284997 від ішемічної хвороби серця.

ІХС стала епідемією ХХ і ХХІ століття. У близько 8 мільйонів осіб в Україні діагностовано ІХС.

Клініко-епідеміологічні дослідження, проведені в Україні, свідчать, що поширеність ІХС з віком поступово збільшується. Вже в 30-39 літньому віці діагностують усі форми ІХС; у віці 40-49 років ознаки ІХС має кожен десятий чоловік, а після 50 років – кожен четвертий.

Поширеність ІХС у жінок зростає після менопаузи. Клінічні ознаки ІХС трапляються в кожній п'ятій жінки віком понад 50 років.

В 2022 році ще збільшилась кількість випадків ІХС.

Тому знання ІХС, стенокардії важливе для акушерки.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на доповнення.
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожную оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Підготовка до ЕКГ.
2. Застосування гірчичників.
3. Забір крові на біохімічне дослідження.
4. Невідкладна допомога при стенокардії.

Тема №9

ІХС Інфаркт міокарду

Актуальність теми: В останні десятиріччя зросла захворюваність на інфаркт міокарда, особливо серед чоловіків 30-44 років. Як і раніше, смертність та інвалідність внаслідок інфаркта міокарда серед працездатного населення залишається досить високою.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на доповнення.

2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
 3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.
- Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Способи подачі кисню.
2. В/в струминне введення лікарських препаратів.
3. Профілактика пролежнів.
4. Невідкладна допомога при інфаркті міокарду.

Тема №10

Гостра серцево-судинна недостатність. ХНК.

Актуальність теми: Розвиток серцевої недостатності є наслідком неадекватного лікування гіпертонічної хвороби, симптоматичних артеріальних гіпертензій. Ішемічної хвороби серця, набутих вад серця тощо, що значно погіршує якість та зменшує тривалість життя пацієнта. Прогноз у хворих із клінічними проявами ГСН прирівнюється до прогнозу пацієнтів із злоякісними пухлинами, причому смертність серед таких пацієнтів протягом 1 року становить 15-25%. Тому знання основних проявів серцевої недостатності є вкрай важливим в майбутній професійній діяльності студента-медика.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», «ромашка Блума.»
 2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
 3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.
- Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Визначення добового діурезу, водного балансу, оцінка результатів.
2. Підготовка пацієнта та інструментарію до абдомінальної пункції.
3. Невідкладна допомога при: серцевій астмі, набряку легень, колапсі, шоці.

Тема №11

Ревматизм. Вади серця

Актуальність теми: Захворювання сполучної тканини не притягують до себе таку загальну увагу, як захворювання крові, але труднощі діагностики та недосконалість обліку призводять не до оцінки великої небезпеки і тяжких наслідків хвороби – інвалідності, до того ж частіше людей працездатного віку. Роль м/с щодо питань спостереження, догляду, лікування та профілактики ревматичної хвороби – велика і відповідальна.

Серед усіх органічних захворювань серцево-судинної системи набуті вади серця (НВС) становлять 20–25 % і за частотою займають третє місце після ішемічної хвороби серця та гіпертонічної хвороби. Серед етіологічних чинників, які сприяють розвитку органічних змін клапанного апарату серця, перше місце належить ревматизму. Проте завдяки активній профілактиці стрептококової інфекції частота розвитку ревматичної лихоманки зменшилась. Разом з тим актуальною залишається проблема інфекційного ендокардиту, що спричиняє різні клапанні хвороби. Найбільш поширеними на сьогодні дегенеративними вадами серця є аортальний стеноз (АС) і недостатність мітрального клапану (НМК) (мітральна регургітація). Знання даної теми важливе для акушерки на етапі жіночої консультації та під час пологорозрішення роділь із серцево-судинною патологією.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на доповнення.
 2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
 3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.
- Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожную оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Забір крові на ревапроби.
2. В/в крапельне введення лікарських засобів.
3. Догляд за шкірою.

Тема №12

Ревматоїдний артрит. СЧВ, склеродермія

Актуальність теми: Ревматоїдний артрит (РА) — одне із найпоширеніших хронічних системних аутоімунних захворювань, що вражає перш за все суглоби.

Запалення суглобів призводить до болю, скутості, набряку, структурних пошкоджень та функціональних порушень. Зрештою РА може призвести до інвалідності та передчасної смерті. Системні захворювання сполучної тканини колагенози (СЧВ, склеродермія) – група хвороб, які характеризуються запальним процесом, що охоплюють цілі системи організму, який сполучається з атакою імунної системи, спрямованої на власні тканини та іншими патологічним процесами, пов'язаними з імунною системою. Основна мішень при цих захворюваннях – сполучна тканина, яка входить у структуру всіх органів: костей, шкіри, хрящів, стінок судин і т.д.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона.»
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу, ділова гра.

Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.

3. Заключний етап – вирішення типових та нетипових ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожен оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Техніка накладання зігрівального компресу.
2. Забір крові на ревматоїдний фактор.

Тема №13

Гломерулонефрити. Х.Н.Н.

Актуальність теми: Гломерулонефрит (ГН) – це гетерогенна група імунозапальних захворювань нирок з різною клініко-морфологічною картиною, перебігом та наслідками. Соціальне значення проблеми ГН не стільки в його розповсюженості, скільки в захворюваності осіб молодого віку, ранній інвалідизації та смертності хворих. Складність медичних аспектів ГН полягає у невпинному прогресуванні його хронічних форм з формуванням хронічної ниркової недостатності та в непередбаченості ефекту від використання сучасних засобів та методів його лікування.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», «ромашка Блума.»
 2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу.
- Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.

3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Техніка збору сечі за Зимницьким.
2. Техніка збору сечі за Нечипоренко, Аддіс-Каковським, Амбурже.
3. Забір крові на азотисті сполуки.

Тема №14

Пієлонефрити. Н.К.Х.

Актуальність теми: Жінки хворіють на гострий і хронічний пієлонефрит у 5 разів частіше за чоловіків. У чоловіків пієлонефрит частіше буває вторинним (на фоні нирково-кам'яної хвороби, хронічного простатиту та ін.) Пієлонефрит може бути самостійним захворюванням, але частіше ускладнює перебіг різних захворювань (МКБ, аденома передміхурової залози, захворювання жіночих статевих органів, пухлини сечостатевої системи, цукровий діабет) або виникає як післяопераційне ускладнення.

Нирковокам'яна хвороба – захворювання нирок і сечовивідних шляхів, при якому утворюються ниркові камені (конкременти).

В основі захворювання – утворення каменів у ниркових мисках.

Камені мають різний хімічний склад: 70-75 % конкрементів містять кальцій (солі щавлевої, фосфорної, вугільної кислот), у 10-15 % виявляють змішані камені – фосфати магнію, амонію, кальцію, в 10-12 % – урати, у 2-5 % цистинові камені.

Виділяють: кальцієвий (карбонатний), оксалатний, уратний, цистиновий і змішаний нефролітіаз.

Акушерка повинна чітко знати етіологію, клініку, діагностику нирковокам'яної хвороби з метою профілактики даної хвороби та надання невідкладної допомоги у разі ниркової коліки.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на достовірність.
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу, «Покажи мені і я навчусь»

Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.

3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, ділова гра, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Техніка збору сечі на бак-дослідження.
2. Підготовка до в/в урографій.
3. Невідкладна допомога при нирковій кольці.
4. Катетеризація сечового міхура

Тема №15

Гострі та хронічні гастрити. Рак шлунку

Актуальність теми: Хронічний гастрит - хронічний запально-дистрофічний процес у слизовій оболонці шлунка, що супроводжується порушенням процесів клітинної регенерації і прогресуючою атрофією залозистого епітелію. Хронічний гастрит — широко поширене захворювання органів травлення, на яке у різних країнах світу страждає близько 20-30% усього дорослого населення планети. Зпоміж усіх захворювань шлунка на ХГ припадає 80-85%. Вважається, що поширеність ХГ залежить від расової приналежності, місця проживання людей і їхнього віку. ХГ типу А зустрічається досить рідко (близько 10% усіх атрофічних гастритів), в основному в двох вікових групах: у людей похилого віку і в дітей. ХГ типу В, на частку якого припадає близько 85% усіх ХГ. Чоловіки молодого і середнього віку страждають значно частіше жінок, але після 60-65 років ці розходження зникають.

Рак шлунка зостається одним з найчастіших захворювань у світі. Щорічно реєструється до 800 тис нових випадків і 630 тис смертей від цього захворювання. Країнами „лідерами» є Японія, Росія, Чілі, Китай (40% усіх випадків).

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на доповнення.
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Техніка проведення фракційного дослідження шлункового соку, РН-метрії.
2. Техніка промивання шлунку.
3. Техніка збору аналізу калу на копрограму, вміст еластази1.

4. Підготовка пацієнта до рентгеноскопії шлунку, іригоскопії.
5. Невідкладна допомога при гострому гастриті.

Тема №16

Виразкова хвороба шлунку та 12-палої кишки. Панкреатити

Актуальність теми: Виразкова хвороба шлунку та 12-палої кишки в багатьох країнах залишається однією з найбільш актуальних проблем гастроентерології. Це пов'язане з її високою частотою (10- 15% всього дорослого населення), переважним дебютом захворювання в молодому та середньому віці, високим рівнем виникнення рецидивів та ускладнень. Результати фундаментальних досліджень останніх років та клінічні догляди захворюваннями після впровадження принципово нових видів терапії повністю змінили існуючі уявлення не тільки про причини та механізми виникнення виразкової хвороби, але й можливості її лікування консервативно. Захворюваність на хронічний панкреатит складає 4-8 нових випадків на 100 000 населення в рік. Розповсюдженість від 25 до 30 на 100 000 населення. Загальна кількість хворих на ХП за останні 30 років в світі збільшилась в 2 рази. В Україні розповсюдженість захворювань підшлункової залози (ПЗ) підвищилась на 10,3%, а захворюваність збільшилась на 5,9%. Правдиву частоту розповсюдженості ХП встановити досить важко, бо діагностика, особливо в початкових стадіях утруднена.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона.»
 2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу, ділова гра.
- Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення типових та нетипових ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.
- Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Підготовка пацієнта та техніка проведення дихального тесту.
2. Підготовка до гастродуоденоскопії, ректороманоскопії.
3. Техніка збору калу на приховану кров.
4. Техніка збору сечі на діастазу.
5. Невідкладна допомога при шлунковій кровотечі.

Тема №17

Хронічні гепатити, цироз печінки. Х.П.Н.

Актуальність теми: Гепатити та цирози печінки є важливою медико-соціальною проблемою, оскільки за останні десятиріччя спостерігається значний ріст захворюваності на них в усіх країнах світу. Ці захворювання є частою причиною госпіталізації хворих, а навіть смерті. Особлива актуальність проблеми полягає в тому, що ураження печінки часто є наслідком патології інших органів, а, з другого боку, призводять до тяжких ускладнень (печінкова недостатність, цукровий діабет, кровотечі тощо). У зв'язку з вищезгаданим зрозумілою є важливість оволодіння діагностикою цієї патології з метою своєчасного і ефективного лікування даного контингенту хворих.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона.»
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожную оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Техніка проведення дуоденального зондування.
2. Підготовка до УЗД органів черевної порожнини.
3. Підготовка інструментарію та пацієнта до абдомінальної пункції.
4. Невідкладна допомога при печінковій кольці.

Тема №18

Холецистити. Ж.К.Х. Коліти

Актуальність теми: Захворюваність на хвороби жовчновивідних шляхів (ХЖВШ), зокрема ЖКХ та хронічний холецистит, розповсюджена в усьому світі. ЖКХ має не тільки медичне, але й важне соціально-економічне значення. Кількість хворих із захворюваннями жовчновивідних шляхів (ЖВШ) майже вдвічі перевищує кількість хворих на виразкову хворобу. У жінок захворювання зустрічається в 2-3 рази частіше ніж у чоловіків. Частота утворення жовчних каменів у дітей менше 5%, у віці 60-70 років зростає до 30-40%.

Неспецифічний виразковий коліт є найбільш поширеними проявами неінфекційних захворювань кишки, в основі яких лежить хронічне запалення слизової оболонки. Однак до теперішнього часу етіологія, механізми формування запальної реакції в кишечнику, які призводять до

порушення функції кишечника, а також захисних сил організму при неспецифічному виразковому коліті до кінця не вивчені.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на доповнення.
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Підготовка до в/в холецистографії.
2. Техніка проведення сліпого зондування (тюбажу).
3. Техніка проведення лікувальної, сифонної клізми.
4. Невідкладна допомога при нападі жовчної кольки (печінкової).

Тема №19

Професійні захворювання

Актуальність теми: Види професійних захворювань. Профзахворювання діляться на два основні види: гострі і хронічні. Гострі — недуга, що виникає в результаті короткого (протягом не більше однієї робочої зміни або робочого дня) впливу отруйних речовин або шкідливих чинників. Якщо якийсь фактор впливав на працівника впродовж певного часу, ефект від нього накопичувався тривалий термін, то мова про хронічне професійне захворювання. Дослідження полягає в тому, що сьогодні питання щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці, недопущення нещасних випадків, а також проведення профілактики професійних захворювань на будь-якому підприємстві залишаються важливими.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на доповнення.
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Техніка очисної клізми.
2. Невідкладна допомога при отруєнні фосфорорганічними сполуками.

Тема №20

Цукровий діабет.Ожиріння

Актуальність теми: Зумовлена тим, що збільшується захворюваність на цукровий діабет. Встановлено, що число хворих на цукровий діабет подвоюється через кожні 15 років. Масові скринінгові обстеження показали, що в розвинених країнах тяжкими формами цукрового діабету страждає від 2 до 4 % населення. Ожиріння є чинником ризику багатьох захворювань: раку, серцево-судинних захворювань, діабету 2 типу та хронічних респіраторних захворювань. Надмірна маса тіла та ожиріння є головним чинником ризику інвалідності. У всьому світі приблизно 2,8 мільйона осіб вмирають через ожиріння або зайву вагу.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», «ромашка Блума.»
 2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
 3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.
- Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Особливості введення інсуліну. Розрахунок дози.
2. Техніка збору сечі на цукор.
3. Невідкладна допомога при гіпоглікемічній, та гіперглікемічній комі.

Тема №21

Захворювання щитоподібної залози.

Актуальність теми: Захворювання щитоподібної залози є одною з найбільш актуальних медико-соціальних проблем, що обумовлено зростаючою поширеністю серед населення України тіреїдної патології, високою частотою тимчасової і стійкої непрацездатності. За даними МОЗ України за останні 5 років кількість захворювань щитоподібної залози збільшилась у 5 разів і структурі ендокринних захворювань патологія щитоподібної залози складає 47,3. Студенти повинні знати клінічні, лабораторні та інструментальні методи діагностики захворювань щитоподібної залози.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона.»
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу, ділова гра.

Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.

3. Заключний етап – вирішення типових та нетипових ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Взяття крові з вени на гормони щитоподібної залози.
2. Виконання всіх видів ін'єкції.

Тема №22

Анемії

Актуальність теми: Анемії- розповсюджені захворювання крові, які діагностуються при зниженні в крові рівня гемоглобіну менш ніж 130 г/л та кількості еритроцитів менш ніж $4 \times 10^{12}/л$ у чоловіків та відповідно менш ніж 120 г/л та $3,5 \times 10^{12}/л$ у жінок. Маючи загальні риси, анемії водночас представляють собою гетерогенну групу захворювань, для яких характерні власні етіологія, патогенез, особливості клінічної картини, діагностичні критерії та методи лікування.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на доповнення.
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожну оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Техніка в/в краплиного введення ліків.

Тема №23

Гемобластози

Актуальність теми: Гемобластози (лейкемії) – злоякісні пухлини кровотворної тканини з первинною локалізацією в кістковому мозку і наступною дисемінацією в периферичну кров, селезінку, лімфатичні вузли та інші органи. Захворюваність всіма видами лейкозів складає близько 13 випадків на 100 000 населення в рік. Частіше хворіють чоловіки. Гострим лімфатичним лейкозом хворіють переважно діти, гострим та хронічним мієлоїдним лейкозом хворіють особи більш старшого віку.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона.»
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу. Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.
3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, класифікаційних тестів, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожную оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Підготовка пацієнта, оснащення, для проведення стерильної пункції.

Тема №24

Геморагічні діатези

Актуальність теми: Геморагічні діатези - група захворювань, основним синдромом яких є підвищена схильність до кровотеч та крововиливів (підвищена кровоточивість). Гемофілія - спадкове порушення гемостазу, зчеплене з X-хромосомою, яке характеризується недостатністю одного з факторів згортання крові і проявляється схильністю до кровотеч, крововиливів. Гемофілією А та гемофілією В хворіють майже виключно чоловіки. Захворюваність гемофілією А складає 1 випадок на 10000 чоловіків, захворюваність гемофілією В – 1 на 50000 чоловіків, а захворюваність гемофілією С – 1 на 1000000 населення.

Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура є однією з найчастіших причин набутої тромбоцитопенії. Захворюваність ідіопатичною тромбоцитопенічною пурпурою коливається від 1 до 13 на 100000 населення.

Серед вагітних жінок ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура виникає в 1-2 випадках на кожні 1000 вагітностей, вражаючи, як організм вагітної жінки, так і плід.

Враховуючи значну розповсюдженість ідіопатичної пурпури та гемофілії, а також небезпеку, яку становить для життя хворих характерний геморагічний синдром, пильне вивчення цих захворювань є актуальним медичним завданням.

План практичного заняття:

1. Перевірка початкового рівня знань. Усне та тестове опитування, застосовуючи метод «мікрофона», тести на достовірність.
2. Основний етап – проведення професійного тренінгу, методом дебрифінгу, «Покажи мені і я навчусь»

Відпрацювання практичних навичок на муляжах, відповідно алгоритмам.

3. Заключний етап – вирішення ситуаційних задач, ділова гра, в умовах стаціонару курація хворих.

Підведення підсумків, виставлення оцінок (відповідно критеріям оцінювання знань), аргументуючи кожную оцінку.

Практичні навички до теми:

1. Виконання всіх видів ін'єкції.

Література:

1. Стасишин О.С., Р.В. Задорожний Р.В., Сінюгіна В.О. та ін. Практикум із внутрішньої медицини: Терапія: навчальний посібник / за ред. О.С. Стасишин О.С. – Київ: ВСВ Медицина, 2021. 136 с.
2. Стасишин О.С., Стасюк В.В., Бандура І.М., Вібла І.В. та ін. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / за ред. В.В.Стасюка. Київ: ВСВ Медицина, 2019. 496 с.
Додаткова
3. Зозуля І.С., Волосовець А.О., Шекера О.Г. та ін. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / за ред. І.С. Зозулі, А.О. Волосовця. Київ: ВСВ Медицина, 2023. 550 с.
4. Глушко Л. В., Федоров С.В., І. Скрипник та ін. Внутрішні хвороби у 2 частинах / за ред. Л.В. Глушко. Київ: ВСВ Медицина, 2022. 590 с.
5. Децик Ю. І. та ін. Пропедевтика внутрішніх хвороб./ За ред. О.Г. Яворського. Київ: ВСВ Медицина, 2020. 552 с.
6. Свінцицький А.С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник/ Київ: ВСВ Медицина, 2019. 1088 с.
7. Рошчін Г.Г., Синельник С.В., Гуменюк М.І. та ін. Протоколи з надання екстреної медичної допомоги рівня розширеної підтримки життя/ за ред Г.Г. Рошчіна навчальний посібник/ Київ: ВСВ Медицина, 2019. 294 с.
8. Касевич Н.М. Основи медсестринства в модулях: навчальний посібник (ВНЗ І—ІІІ р. а.)/ Київ: ВСВ Медицина, 2018. 480 с.
9. Савка Л.С., Разінкова Л.І., Коцар О.І., Ковальчук Л.М. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. Київ: ВСВ Медицина, 2018.
10. Швед М.І., Пасечко Н.В., Білик Л.С. та інш. Терапія: підручник/ за ред. М.І. Шведа, Н.В. Пасечко. – Тернопіль: ТНМУ Укрмедкнига, 2021. 648 с.

Електронні ресурси

1. Електронний посібник з «Медсестринства у внутрішній медицині»
2. Пропедевтика внутрішніх хвороб./ За ред. О.Г. Яворського.
https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=2441&download_id=613
3. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
4. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://dec.gov.ua/mtd/home/>
5. Національна наукова медична бібліотека України — <http://library.gov.ua/>
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

7.

<https://vseosvita.ua/library/zastosuvanna-zahodiv-i-zasobiv-z-nadanna-perso-i-dopomogi-unadzvicajnih-situaciah-14120.html>